

UNIVERSUL LITERAR

MARELE DEZASTRU DIN BRĂILA. — (Veze explicația).

CÂNTĂREȚUL

DE EEL GĂRKEANS

Printr' atâtea vicisitudini cari... au sălășliu pe țara pământului...

Adecă un rost avea el, de cât ce... lorlalți semeni ai lui li se părea că...

Și, intrând într' un câmp, văd... cea altăca din câmpul acesta. Într-un...

— Văd, spunea un bătrân de-al... bătrânului, alți bătrani, după ce...

— Văd, spunea un bătrân de-al... bătrânului, alți bătrani, după ce...

— Văd, spunea un bătrân de-al... bătrânului, alți bătrani, după ce...

— Văd, spunea un bătrân de-al... bătrânului, alți bătrani, după ce...

— Văd, spunea un bătrân de-al... bătrânului, alți bătrani, după ce...

— Văd, spunea un bătrân de-al... bătrânului, alți bătrani, după ce...

— Văd, spunea un bătrân de-al... bătrânului, alți bătrani, după ce...

— Văd, spunea un bătrân de-al... bătrânului, alți bătrani, după ce...

— Văd, spunea un bătrân de-al... bătrânului, alți bătrani, după ce...

— Văd, spunea un bătrân de-al... bătrânului, alți bătrani, după ce...

— Văd, spunea un bătrân de-al... bătrânului, alți bătrani, după ce...

— Văd, spunea un bătrân de-al... bătrânului, alți bătrani, după ce...

— Văd, spunea un bătrân de-al... bătrânului, alți bătrani, după ce...

— Văd, spunea un bătrân de-al... bătrânului, alți bătrani, după ce...

Alteva decât o viață cântărețului, și... născuți din nou în fața împă-

Și-a pornit, gârbov, cântărețul cu... nădejdea slabă în suflet. Și mergea...

— Văd, spunea un bătrân de-al... bătrânului, alți bătrani, după ce...

— Văd, spunea un bătrân de-al... bătrânului, alți bătrani, după ce...

— Văd, spunea un bătrân de-al... bătrânului, alți bătrani, după ce...

— Văd, spunea un bătrân de-al... bătrânului, alți bătrani, după ce...

— Văd, spunea un bătrân de-al... bătrânului, alți bătrani, după ce...

— Văd, spunea un bătrân de-al... bătrânului, alți bătrani, după ce...

— Văd, spunea un bătrân de-al... bătrânului, alți bătrani, după ce...

— Văd, spunea un bătrân de-al... bătrânului, alți bătrani, după ce...

— Văd, spunea un bătrân de-al... bătrânului, alți bătrani, după ce...

— Văd, spunea un bătrân de-al... bătrânului, alți bătrani, după ce...

— Văd, spunea un bătrân de-al... bătrânului, alți bătrani, după ce...

— Văd, spunea un bătrân de-al... bătrânului, alți bătrani, după ce...

— Văd, spunea un bătrân de-al... bătrânului, alți bătrani, după ce...

— Văd, spunea un bătrân de-al... bătrânului, alți bătrani, după ce...

— Văd, spunea un bătrân de-al... bătrânului, alți bătrani, după ce...

Muzica clopotelor a amuțit... Sunetele se înălțaseră din nou...

Doar ferestrele înșelăciunii mai... Părândul se gregălează pe...

Porțile negre ale clădirii celor... se deschiseseră scârțâind. Zân-

— Văd, spunea un bătrân de-al... bătrânului, alți bătrani, după ce...

— Văd, spunea un bătrân de-al... bătrânului, alți bătrani, după ce...

— Văd, spunea un bătrân de-al... bătrânului, alți bătrani, după ce...

— Văd, spunea un bătrân de-al... bătrânului, alți bătrani, după ce...

— Văd, spunea un bătrân de-al... bătrânului, alți bătrani, după ce...

— Văd, spunea un bătrân de-al... bătrânului, alți bătrani, după ce...

— Văd, spunea un bătrân de-al... bătrânului, alți bătrani, după ce...

— Văd, spunea un bătrân de-al... bătrânului, alți bătrani, după ce...

— Văd, spunea un bătrân de-al... bătrânului, alți bătrani, după ce...

— Văd, spunea un bătrân de-al... bătrânului, alți bătrani, după ce...

— Văd, spunea un bătrân de-al... bătrânului, alți bătrani, după ce...

— Văd, spunea un bătrân de-al... bătrânului, alți bătrani, după ce...

— Văd, spunea un bătrân de-al... bătrânului, alți bătrani, după ce...

— Văd, spunea un bătrân de-al... bătrânului, alți bătrani, după ce...

— Văd, spunea un bătrân de-al... bătrânului, alți bătrani, după ce...

Închipuindu-și că n-are ce săzi... No, al se înălțară în înălțimi...

— Văd, spunea un bătrân de-al... bătrânului, alți bătrani, după ce...

— Văd, spunea un bătrân de-al... bătrânului, alți bătrani, după ce...

— Văd, spunea un bătrân de-al... bătrânului, alți bătrani, după ce...

— Văd, spunea un bătrân de-al... bătrânului, alți bătrani, după ce...

— Văd, spunea un bătrân de-al... bătrânului, alți bătrani, după ce...

— Văd, spunea un bătrân de-al... bătrânului, alți bătrani, după ce...

— Văd, spunea un bătrân de-al... bătrânului, alți bătrani, după ce...

— Văd, spunea un bătrân de-al... bătrânului, alți bătrani, după ce...

— Văd, spunea un bătrân de-al... bătrânului, alți bătrani, după ce...

— Văd, spunea un bătrân de-al... bătrânului, alți bătrani, după ce...

— Văd, spunea un bătrân de-al... bătrânului, alți bătrani, după ce...

— Văd, spunea un bătrân de-al... bătrânului, alți bătrani, după ce...

— Văd, spunea un bătrân de-al... bătrânului, alți bătrani, după ce...

— Văd, spunea un bătrân de-al... bătrânului, alți bătrani, după ce...

— Văd, spunea un bătrân de-al... bătrânului, alți bătrani, după ce...

— Văd, spunea un bătrân de-al... bătrânului, alți bătrani, după ce...

— Văd, spunea un bătrân de-al... bătrânului, alți bătrani, după ce...

re căuta el cu arma în mână, în zarea asta sfântă și măreț, singur în fața unei câmpii de nemăsurat. Nu este mult de când era liber, stăpân pe ogorul lui — și acum... Sufletu-i tânăr e prins de o temere neînțeleasă pe care nu și-o poate explica destul de bine și care-l urmărește la fiecare pas, îl face să-și cântărească fiecare faptă și închide astfel firea lui liberă, independentă de țăran în severitatea disciplinei și asprimei oarbe de la regiment.

...Acum e singur. Priveliștea tristă care se întinde la nemărginit hăt departe și văjăitul viscolului în iarbă cea înaltă îi umplu sufletul de temere pe când în ochii împăimjenți răsar icoane din satul lui, biserica, școala, livezile, casa, și tot ce-l desfătase copilăria. În răstimpuri își vine în fire puțin. Se deșteaptă din atâtea care-l îngreuna tot mai tare pleoapele și atunci oricine ar fi putut citi gândul asta: — Ce-i asta: câmpul întins, pușca, zidul? La ce servesc? De ce-s aici?

Pentru un moment se trezește bine și-și dă seama de tot ce-l înconjoară, dar șueratul vântului veșnic același îi adormea din nou aducându-i vedonile subțiră, ametoitoare, incântătoare a celor de-ai lui.

Și tânărul recrut atipește din nou rezemat de țevăa armei... Nu tocmai departe de locul unde stătea santinela, pe zidul umbrit se vede ceva întunecos: e capul unui om, capul fugarului. El se uită peste câmpia întinsă, la capătul căreia, abia se arăta slab și lucăta întunecoasă a pădurii. Pieptul i se umflă și el căsfoi cu lăcomie aerul răcoros al unei nopți de primăvară. Își dă încet drumul țânzându-se cu mâna de zid și lucrând pe el agale jos...

Sunete de veselie sparg făcerea nopții. S-a deschis deja ușa închisorei și alaiul cu cruci, prapuri, icoane și-a început ocolul. Din biserică se aud distinct, cântoce... Santinela se înfiorează, își ia căciula din cap începând să-și facă cruce — dar rămâne trănznit cu arma în mână. A zărit pe fugar care isbutise să sară jos și caută acum repede să dea de iarbă cea înaltă...

— Oprește-te! stai, te rog! Stăi! striga soldatul luând pușca la ochi destul de speriat.

Toată frica ce o avusese mai înainte, toată spaima ce-l cuprinsese adineori și care-l făcuse să tremure, el le zărește bine în chipul acestui fugar.

Străbă, datorie, răspundere, 'ată cuvintele magice ce-l străbăteau mintea; iute ridică arma și închizând ochii trage la întâmplare fără să țințească cu toate că mâna-i tremura...

Iar se revarsă pe câmpie lovitură și sunele vesele și mărețe și iar răsună dangățul slab și frânt al cloocotului din turn.

...Se ridică în înălțime, dar repede cade la pământ ca o pasăre cu aripile rănite.

...Din biserică, în mijlocul acestora se aude cântul solemn și măreț și strigătul vesel al multimei: *Crăstos a învial, ce străbate pe câmpie.*

...În aceeași vreme o detonătură de pușcă se aude și un țipăt înfiorător îi răspunde trist. Pe urmă totul amuți. Doar eoul împuscăturii se încrucișează cu sunetul clopotelor ce vestesc ceasul învierii, veseliei și fraternității.

Trad. de Ioan T. M. I.

PROVERBE

- Nu în toate zilele e Paști.
- Nevoia învață pe om multe lucruri.
- Cu necetul cu necetul se face oțetul.
- După potcă și întâmplare.
- Lasă-ți lucrul și ia-ți muncă.
- Gura lumii numai pământul o astupă.

SCRISOARE

Eu nu și-am spus cuvântul ce 'a inimă? Nici n'am cătat în ochi-ți cei mari ca să pătrund.

Nici n'am dat a 'aștelege de mult că m'ai călătea nopți, de-arăndul, am plâns și-am rădăcit!

Căci poate 'n ochi-ți negri, de-ași și privit adas, Iubire-mi fără margini aștam vre-nm ințeleș.

Citeam închis în suflet: icoană, chip divin, Să pot, viața toată, fie să mă închin!

Dar n'am cătat vre-odată să știu de-mă înțeleși Darerea ce mi-i zestrea atător ani întregi!

Ci, una-ori, rubla, gândesc că trebuia Sfos să-mi plec genunchii și capu'n fața ta!

Plângând, să cer o stăpă, asupra mea s'a-puaci Prunoaș-ți ochi ai căror rob eu le sunt pe veci.

Să nu-ți fi cerut vorbe, nici dulcele-și să-ratură, Ci doar, deasupra-mi, mândră, zimbirea tu so înăduri...

Dar azi, când plec pe drumul cel fără de sfârșit, Azi când rână-i visal ce 'n taină l-am urzit.

Și scrii răvașu-acesta ca ultim suvenir: — O floare aruncată în colț de cimitir!

Fu să-ți păstenezi, tar toamna, când vinești înăși Se strecur, prin ferestre, în nopțile târzii,

Când tristă-ți pare viața, reze, pustie — când, Te pomenești de-odată, fără să vrei, plângând,

Să scoți din sân răvașul și să-ți citești — azi Iți vei aduce-aminte, că te-am lubit când-va!

D. Iov-Solferino

Istoria violinei lui Ciprian Porumbescu

— Urmare și sfârșit —

Așa...iară, coto în cântec la „Of, sârmana turturea, cum ș'a perdut soția” boerul cel tânăr și supărat, — ce stătu toată vremea, cât cânta ei, rezemat de stâlpu portei ceardacului cu capul plecat și cu ochii cătând în pământ, — își ridică capul, înfișe ochii în mine; mă uită, ochii îi erau plini de lacrimi și când repetă „of, of-of, sârmana turturea” și potârârii aceste cuvinte, pare-mi-se, că, nu cu inima în sân, ci'n gură și'n arcuș, acel boer tânăr cu lacrimi în ochi, se repezi în casă și de acolo veni cu o scripcă în mână și pe când boerii ceilalți și cocoarele mă lăudară după sfârșitul cântului și-mi aruncară bacșuri, el, boerul cel tânăr, veni la mine și ștergându-și ochii cu batista, îmi zise: „Tine, copile, țu-o dăruesc: să-ți l cânt și pe ea cântecul turturelei cum l'ai cântat acum” și dându-mi scripcă, slobozii ochii și fața în jos își puse mâna pe ochii și fața în jos. Își puse mâna pe și pe mine la inimă: „O, căci turturică mi-a fost și am perdut-o!”... Zise, și se duse repede, nu înapoă în terdac, ci'n grădină și'n pomăt.

Aci tăcu bătrânul și după o pauză continuă: „Scripcă aceea, tat-o, aceea-i! — Mai bine de treizeci de ani, a desfătat ea cu glasul ei cel dulce, avz și inimă, și de țăran și de preoți și de boeri, ba, moarte la crimă a stors; — cu dânsa m'am hrănit și eu și baba mea, D-zeu ș'o erte! Cu dânsa am crescut și hrănit cel doi feciori și cele două fete — aici arată moșneagul spre cei ce se așază pe pământ, — și încă trei copii pe care mi i-a luat D-zeu. Dar de vreo zece ani înceace, de când mi-am înlemnit degetele acestea, a înlemnit și inima în mine; nu mi-a mai fost arcușul pe dânsa, la via-

ța-mă mută, și ea biata îmi ținea hang mut, — animată în cuț, și nepoții jucându-se cu dânsa, când nu eram acasă, au stălcit-o; dar sunt meșteri, or tocmi-o și iarăși va fi ce-a mai fost. Iar coconășul d-tale, ce aud că cântă în scripcă, crede-mă, n'o bănuie că i-ai cumpărat-o, va îndulci și el pe mulți și pe d-ta!”

Ciprian, fiul meu, care se afla atunci în clasele gimnaziale inferioare, avea vioară și încă lună. Dară istoria violinei și cuvintele bietului moșneag, apoi și aspectul celor ai săi ce se așază pe pământ, mă făcură de o cumpărare cu o bagatelă, ce-o ceru moșneagul. Mai dădui bătrânului și plotașii săi ceva de ale mănărel, și el mulțumindu-mi, se duseră mai departe, în drumul lor!...

Cunoașteam pe d. cavalier de Goian, prezent procuror de Stat la tribunalul din Suceava ca virtos în violină. Mă adresai deci d-sale cu rugămintea să-mi recomande la Viena un maestru de violină, căreia i-aș trimite una stricată spre reparare. B-lui îmi răspunse, că cunoaște și la Viena atari maestri, însă unul și mai bun ar fi la Lemberg, cu numele Martin Richter, căreia de voi trimite, mi-o tocni violina cum se cade.

Făcui așa și după câteva zile căpătai de la acest maestru un răvaș, în care el îmi scria, că violina ce i-am trimis-o, dacă e ca să fie reparată după felul ei, avea reparare va costa 30 florini. Însă, poate aș fi plecat ș'o vând și atunci el îmi dă pe ea o sută florini. Această vorbă mi se păru cam suspectă: că dacă jupănu Martin îmi oferă acel preț, ca să-i dau eu, cât cere. Mă adresai iarăși la d. Goian și sprindu-i ceea ce îmi scrie Martin Richter, îl întrebai că ce să fac? „Dă-i — zise d. Goian — „cât cere, el nu te înșală. Richter mi-a lucrat și mie, îl știu de om foarte onest”. Scrisel decl lui Richter, să-mi repare violina bina, că-l voi da 30 fl. în einel, ori șase săptămâni îmi veni vioara reparată și lângă dânsa o scrisoare de la Richter prin care îmi spunea, că dacă poate aș fi aplicat acum să i-o vând, el îmi dă 150 florini pe ea.

Ce să fie! cugetai eu; cântai la violină ș'o creceai cu de-amănuntul, în fine mă uitai prin „paragröff” și văzuți pe fundul violinei o (triducă R-pișă ce de vechime era galbenă întunecată, ce culoarea fumului; pe triducă era tipărit abia vizibil: „Fecit Cremonae Nicolaus Amati 1626”. Acum pricepuți de ce-mi oferă maestrul de violine Richter, 150 fl. pe ea! Inșă cum că dăruie o atare violină „cremonesă” respectivul boer „tâ-năr și întristat”, jonelei scripcăraș, ce-l cântă „cântecul turturelei”, lasă să aleagă cititorii singur, cum li ș'o părea mai potrivit.

Pe această violină cânta nevrîtatul Ciprian în nefericita-l închisoare, când un hoț din cei închiși cu dânsul intră celula, auzindu-l, erupse în plâns: pe această violină cânta el, la Nervi în Italia, Doana Mării-Mediterane ca ea ș'o ducă, cum zise el, pe undele sale, Oceanului și acesta să spună lumii, care acorduri sunt mai dulci și mai scumpe românului; această violină în fine, o numi el bietul, până în ultimile ore ale vieții sale. — „mireasa mea”. Când scrii, această violină este în proprietatea d-lui dr. George Crăiniceanu din București.

Frățânțul Noă, Bucovina, Martie, 1890.

De curând, această vioră ce timp de 24 ani a fost în posesia d-lui dr. Crăiniceanu, este răscumpărată de d-na M. Rătiu — sora mult regretatului C. Porumbescu — pentru fiul d-sale, Ciprian Rătiu, care de ne acuma promite a călca pe urmeleunchiului său, și care sperăm că cu ajutorul lui D-zeu, va duce la desăvârșit succes operele genialului C. Porumbescu, a căreia viață a fost secerată de timoniu de moarte. Tocmai ca o floare ce abia deschisă,

moare săgetată de bruma nepfilo răcoroase ale toamnei!...

Având fericirea să aud linele și duioasele acorduri ce izvorăsc din această vioră ce numără 28 ani, care cu toată că era mânăuită de mâna diletantului Ciprian Rătiu, ce e abia de 12 ani, totuși n'am putut să rămân nemiscată la atata cocoară dulce ce se imprăștia în valuri fermecătoare, și fără voce, când o aveai în mână, cătat la ea cu o privire cucernică ca la un talisman sfânt, ce ar părea că mai păstrează în ea după atâta vreme, o părțică din viața ideală a celui ce sub etichetă dragostei de român, a îndurat viața, având-o ca tovarășă nedespărțită, care ca o „devărală mireasă” ie imprăștia prin notele duioase în care se concentra simțirea înaltă a sufletului, ie imprăștia toate amărite amare!

Gara Câmpina. Maria Vasilescu.

CUGETARI

Adesea disperarea a câștigat bătălii. Voltaire.

Omul cel mai înțelept este acel care e inaccesibil la milă, pentru că știe că nu i se va da îndărăt această milă. Schopenhauer.

Consider indolența ca un fel de suicid, căci omul indolent e în adevăr mort, deși apetitul brutei supraviețuiește. Chesterfield.

De tine să nu vorbești niciodată nici de bine, nici de rău cime se laudă este un îngâmfat, cime se coboară singur în ochii altora este un prost. Aristotel.

Poezia este în idee; ideile vin din suflet. Victor Hugo.

E bine să trăiești și cea d'intăi datorie a omului către infinitul din care a eșit, e recunoștința. Renan.

LEW TOLSTOI

CAFENEUA DIN SURATE

În orașul indic Surate se află o cafea în care călătorii și streții din țările cele mai diferite obișnuiesc a se întâlni și a se întreține.

Odată veni un preot învățat persan în cafea. Toată viața sa căutase să descopere ființa Dumnezeuască și a citit și scris multe cărți despre aceasta. Și atât de mult a scris și scormonit, atât de mult a citit și scris despre această chestiune, până când în sfârșit își pierdu mințile. În creerul său se încurcase gândurile și ajunsese până într'atât că nu mai credea nici în Dumnezeu.

Aceasta ajunse la urechea șahului și acesta îl isgoni din împărăția Persiei.

Prin aceasta, că nefericitul toată viața sa scormonise și iar scormonise această finată cauză, i se încurcase gândurile într'atât, în cât el începu a crede că nu există o rațiune mai înaltă, care să cărmăsească lumea, în loc să priceapă că propria-i rațiune era din ce în ce mai stinsă.

Acest preot avea de sclav pe un negru, care-i urma în toate părțile. Când preotul intră în cafea, sclavul rămase afară în fața ușii, se așeză pe o piatră sub razele soarelui ce scăpata și rămase acolo, alungand muștele cel supărat. Preotul se lungi pe un divan în cafea și lăsă să i se aducă o ciască cu opiu. După ce goli aceasta și opiuul începu a-i enerva creierul, se întoarse către sclavul său.

„Spune, sclavule neprețuit, — zise el, — spune, cum crezi tu, există sau nu un Dumnezeu?”

„Piereste că există un Dumnezeu, răspunse sclavul. În care timp seose dia cingătoare o icoană de idol. „Aci, zise el, este Dumnezeul care mă ocrotește de când am zărit lumina a

Parlamentarii noștri

D-L GENERAL TELL

Dăm azi la galeria parlamentarilor noștri portretul d-lui general Tell, vice-președintele Senatului.

Un distinsă personalitate militară, d-l general Tell este și o distinsă personalitate parlamentară care onorează maturul corp.

este lumii. Acest zeu e făcut dintr-o ramură a copacului sfânt, căruia i se închină toți în țara noastră.

Oaspetii ce se aflau de față în cafenea, auziră convorbirea între preot și sclavul său și fură uimiți.

Li se păru minunată întrebarea stăpânului, dar mai minunat răspunsul sclavului.

Un brahman, care auzise cuvintele celui din urmă, se întoarse către el și zise:

„Nenorocit nebun! Cum s'ar putea închipui că Dumnezeu ar putea să stea în brațul unui om. Dumnezeu e singur — Brahma. Și acest Brahma e mai mare de cât întreaga lume, căci el a creiat lumea. Brahma este singurul, puternicul zeu, Dumnezeu și căruia i s'au clădit temple pe țărmurile Gangelui, Dumnezeu pe care îl slujesc singurii preoți, Brahmanii. Numai acești preoți curioși de adevărul Dumnezeu. Douăzeci de mii de ani s'au scurs, și atâtea răsturnări s'au petrecut în lume, acești preoți rămân însă aceeași, cum fost-au în toți timpii, de oarece Brahma, singurul, adevărul Dumnezeu, îi ocrotește”.

Astfel vorbi brahmanul, în speranță că convinge pe toți. Însă un zaraf evreu, care era de față îi răspunse:

„Nu, zise el, templul adevăratului Dumnezeu nu în India se află... Și Dumnezeu nu-i ocrotitorul brahmanilor! Dumnezeu adevărat nu-i acela al brahmanilor, ci acela al lui Abraham, Isaac și Iacob. Și acest Dumnezeu apără numai poporul său ales, poporul israelit. De când a purces lumea, Dumnezeu n'a încetat de a iubi numai poporul nostru. Și dacă acest popor e azi împrăștiat pe tot globul pământesc, aceasta-i numai o ispită, căci Dumnezeu, precum ne-a jurat, își va aduna poporul iarăși în Ierusalim, spre a reconstitui iar minunea anticității, templul din Ierusalim și va pune pe Israel să domnească peste toate popoarele”.

Astfel vorbi evreul și plânse. El voi să continue, însă un italian ce ascultase îl întrerupse.

„Voi spuneți nedreptatea, zise el. Voi atribuiți o nedreptate lui Dumnezeu. El nu poate iubi un popor mai mult ca pe altul. Tocmai contrariul, chiar dacă Dumnezeu a ocrotit pe israel, e mândriat pe voi evreii de aproape opăsprezece veacuri și ca semn al mândriei sale, a nimicit împărăția voastră neatârnată și pe voi v'a împrăștiat peste tot pământul, astfel că credința voastră nu numai că nu se poate răspândi, ci abia se mai menține în și colo. Dumnezeu nu face deosebire între popoare, el e blând pe

toți acei care voesc să-și salveze sufletul în sânul bisericii catolice, fără de care nu există mântuire!”

Astfel vorbi italianul. Însă un pastor protestant ce era de față, pâli și răspunse misionarului catolic:

„Cum puteți afirma că mântuirea se află numai în confesiunea d-v.? Nu știți că după evanghelie numai aceia vor fi părtași ai eternei fericități, care adoră pe Dumnezeu în spirit și în adevăr!”

La aceste cuvinte se întoarse către cei doi creștini un turc, ce era funcționar la vama din Surate și care până acum își fumase liniștit pipa.

„Voi sunteți cu totul fără temei convinși despre adevărul credinței voastre romane, — zise el cu o mină importantă. Credința voastră este de șase sute de ani înlocuită de adevărata credință a lui Mohamed. Și precum vă puteți convinge și voi, se răspândește tot mai mult în Europa, în Asia și chiar în China cea cultă. Voi singuri spuneți că evreii sunt respinși de către Dumnezeu, că ei trăesc în josnicie și că credința lor nu se mai răspândește.

Recunoașteți dar adevărul credinței mahomedane, căci ea-i puternic onorată și se răspândește tot mai departe. Numai acele suflete vor fi mântuite, cari vor crede în cel din urmă profet al lui Dumnezeu, în Mahomed, dar numai partizanii lui Omar, nu al lui Ali, căci aceștia din urmă sunt necredincioși”.

La aceste cuvinte preotul persan voi să răspundă, căci el aparținea sectei lui Ali. Dar în cafenea se iscă o ceartă formidabilă printre asistenții străini, al celor mai felurite credințe și secte. Erau creștini Abyssinieni, lamaezii de India, izmaeliți și adoratori ai focului.

Toți se sfădeau pentru ființa lui D-zeu și felul cum trebuia să-l adore și să-l slujească. Fiecare susținea că adevărul D-zeu numai în țara lui este cunoscut și slujit.

Toți se certau și țipaă deodată. Numai un chinez, un elev al lui Confucius, sta liniștit într'un colț al cafenelei și nu luă parte la sfadă. El își bău ceaiul, ascultă, dar persistă în tăcere.

Turcul, care în mijlocul sfedei îl observă, se întoarse către dânsul zicându-i:

„Ajută-mă tu cel puțin, bunule chinez, tu tac, dar ai putea spune ceva în favoarea mea. Eu știu că la voi în China s'au adoptat în timpul de față felurite credințe. Comerțianții mi-au povestit de multe ori, că chinezii dintre toate credințele, pe cea mahomedană o țin de cea mai bună și se convertesc la ea cu plăcere. Întărește vorbele mele și împărtășește-ne ceea ce crezi despre adevărul Dumnezeu și profetul lui”.

„Da, da, să ne spui ce crezi despre ei”, se întoarseră și ceilalți către el.

Chinezul, elevul lui Confucius, își închise ochii, se chibzui un moment, apoi redeschizând ochii, își suflecă largile mâneci ale hainei sale, astfel că mâinile rămaseră libere, apoi și le încrucișă pe piept și începu a vorbi cu voce înecată și potolită.

„Domnii mei, zise el, dacă voiți să-mi dați ascultare, vă voi explica aceasta printr'un exemplu.

„Eu veneam din China la Surate pe un vapor englez, care făcuse înconjurul pământului. Pe drum ținurăm către coasta estică a peninsulei Sumatra, spre a ne înnoi proviziunea de apă. Pe la nămiezi acostarăm, ne așezarăm pe țărm la umbra cocotierilor, nu departe de un sat, care era locuit de indigeni. Noi mai mulți din cele mai felurite țări.

Cât timp steterăm acolo, se apropie un orb de noi. El orbise, precum aflarăm mai târziu, fiind că privise câțva timp neclintit în soare, spre a afla ce e soarele. Voise cu tot

dinadinsul să pue stăpânire pe dânsul.

Se căsnise multă vreme cu aceasta și se servise de toate mijloacele, doar să-și ajungă scopul. Voise să prindă câte-va raze de soare într'o sticlă și apoi să le închidă bine.

Mult timp se canonise, privea neclintit în soare și n'a ajuns totuși la nici un rezultat. Află însă cu timpul, că din cauza strălucitoarei luminii căpătă o durere de ochi și a-poi orbi.

Atunci își zise el sieși:

„Lumina soarelui nu este un lichid, căci dacă ar fi, s'ar putea turna dintr'un vas într'altul, și vântul ar agita-o ca pe apă. Nu-i însă nici foc, căci de-ar fi, ar trebui să se stingă în apă. Dar lumina nu e nici spirit, fiindcă se poate vedea, și nu e corp, fiindcă nu poate fi mișcat. Și pentru că lumina soarelui nu-i nici lichid nici foc, nu-i nici spirit, nici corp, este deci un — nimic”.

Astfel conchide el, și pentru că privise neclintit în soare și se gândise la el neconținut, își pierdu o dată cu vederea și mintea.

Când însă deveni orb pe deplin, atunci abia se convinge, că nu există soare.

Acest orb veni înspre noi întovărășit de sclavul său. Acesta din urmă, își așază stăpânul la umbra arborelui de cocos, ridică o nucă de cocos de jos și începu a face dintr'însa o lampă de noapte.

Făcu un fitil din fibre de cocos, stoarse undelele din miez, și mișcă fitilul într'însul.

În timp ce sclavul se îndelețnicia cu aceasta, orbul îi zise oftând:

„Ei, sclavule, nu ți-am spus eu adevărul, că nu există soare? Privește ce întunec este. Și lumea susține, că soarele... Da, ce e soarele?”

„Nu știu ce e soarele, zise sclavul. Habar n'am dar lumina o cunosc. Iată mi-am făcut un felinăraș, care are să-mi lumineze și cu care am să te pot servi și pe tine, să-ți luminez coliba cu ea.

Și sclavul luă coaja în mână.

— Aceasta, zise, este soarele meu. Lângă el seșea un olog cu cărja sa. El auzi spusese orbului și răs.

— Tu pari a fi orb din naștere, spuse el, dacă nu știi ce e soarele, Iată ți-o spun eu: soarele este un glob de foc, și acest glob se ridică în fiece zi din mare și dispăre în muntii insulei noastre; aceasta o vede ori și care și tu ai observa același lucru, dacă ai putea să vezi.

Un pescar, ce era de față, ascultă și apoi îi zise ologului:

— Tu pari deasemeni a nu te fi depărtat din preajma acestor insule. Dacă n'ar fi fost schiop și ai fi putut pleca în largul mării, ai și acum, că soarele nu se ascunde în muntii insulei noastre. Precum din mare se ridică, tot astfel în mare iar apune. Acesta-i purul adevăr, de oarece în fiecare zi îl văd cu proprii mei ochi.

Un indian îi auzi spusese.

— Mă miră, zise acesta, cum un om înțelept poate susține astfel de prostii. E cu puțință oare, ca un glob de foc să se afunde în apă, fără să se stingă? Soarele nu-i nici cum un glob de foc, ci-i o zeitate.

Această zeitate se numește Dacwa și călătorește într'un car, pe cer, în jurul muntelui de aur Speruvza. Se întâmplă însă, că teribilii șerofi Ragu și Ketu îl atacă și-l încolțesc pe Dacwa și atunci se face întunec. Dar preoții noștri se roagă pentru ca zeul să fie liberat și el se liborează. Numai niște oameni neștutori ca voi, cari n'au trecut dincolo de insula lor, pot susține că soarele luminează numai insula lor.

— Nu, ripostă posesorul unei cărăbii egiptene, e absolut neadevărat că soarele-i o zeitate și că se învârtește numai în jurul Indiei și al muntelui de aur. Eu am călătorit mult, am fost pe marea Neagră, pe coasta arabă, în Madagascar și în insulele Filipine și m'am convins

despre asta, că soarele nu luminează numai în India și nu înconjoară numai un singur munte. El răsare de lângă insulele Japoniei, cari din această cauză sunt numite Japene, ceea ce în limba indigenilor înseamnă: Nașterea Soarelui; și apune departe de aci, foarte departe spre vest înapoia insulelor britanice. Aceasta e știu foarte exact, căci multe am văzut în viața mea și multe am auzit de la bunicul meu, care a călătorit până la extremitatea mării.

El voi să vorbească mai departe, dar un marinar englez de pe vasul nostru îl întrerupse.

— Nici o țară nu întrece Anglia, spuse el, nu-i nici o țară, unde să se știe mai bine cum răsare soarele. Și noi în Anglia știm, că soarele nu iese de nicăiri și nu se ascunde nicăiri. El se învârtește neconținut în jurul pământului.

Știm foarte bine asta, de altfel și noi am ocolit lumea, și soarele nu l-am întâlnit pe nicăiri. Pretutindeni, ca și aici, răsare dimineața și apune seara.

Și englezul luă un băț, desemnă un cerc pe nisip, și începu a explica în ce mod se învârtește neconținut în jurul pământului. Însă nu putu să explice bine și zise, întorcându-se spre cărmaciul vasului, arătându-l:

— El e mai deștept de cât mine și are să poată lămurii mai bine această chestiune.

Cărmaciul era un om inteligent și ascultase discuția în tăcere. Dar când toate privirile se îndreptară asupra lui, atunci luă cuvântul:

— Vă înșelați cu toții. Soarele nu se învârtește în jurul pământului, ci pământul în jurul soarelui, afară de aceasta se mai învârtește pământul și în jurul său însuși, întorcând spre soare în cursul a două-zece și patru de ore, când Japonia și insulele Filipine, când Sumatra, pe care ne aflăm noi acum, sau Africa, Europa, Asia și o mulțime de alte continente. Soarele nu luminează pentru un singur munte, pentru o insulă, pentru o mare sau chiar numai pentru globul pământesc, ci pentru încă o mulțime de alte planete, asemănătoare pământului. Aceasta ar putea ș-o știe oricare din noi, dacă ar privi la cer, dar nu sub propriile sale picioare. Șatunci nici-unul din voi nu și-ar mai închipui, că soarele luminează numai pentru el, sau numai pentru țara lui.

Astfel vorbi înțeleptul cărmaci, care cutrecerese lumea și privise mult cerul.

— Desigur, neînțelegerile și certurile oamenilor, în chestia credinței, sunt numai înșecățiile amorului lor propriu, — spuse chinezul, elevul lui Confucius. Intocmai ca cu soarele, așa stau lucrurile și cu D-zeu. Fiecare ar dori să aibă un D-zeu al său propriu, sau cel puțin propriu al țării sale. Fiecare popor ar dori să închidă în templul său pe acela pe care nu-l poate cuprinde întreaga lume.

Se poate oare asemenea vre-un templu cu acela pe care l-a clădit însuși D-zeu, pentru ca într'însul toți oamenii să se unească în o singură credință, în o singură mântuire.

Toate templele omenești sunt clădite după modelul aceluia al lui Dumnezeu. În orice templu sunt bazele pentru botez, bolți, lumină, icoane, inscripții, cărți de legi, jertfe, altare și preoți. Dar în care templu este un basm de botez, ca oceanul — o boltă, ca cerul — lumină, ca soarele, luna și stelele — icoane, ca oamenii, vii, cari se iubesc și se ajută unii pe alții? Unde sunt inscripții, despre grația lui D-zeu, cari să fie atât de lămurite, ca binefacerile pe cari D-zeu le-a lăsat pretutindeni pe pământ întru fericeala și mântuirea omului? Unde este o carte de legi, mai clară ca

inima omului? Unde este jertfă, care s'ar putea măsura cu jertfele abnegațiunii, pe care oamenii iubitori le aduc aproapei lor? Și unde este un altar, că inima omenească, de pe care primește jertfe însuși D-zeu?

Cu cât mai mult pricepe omul pe D-zeu, cu atât mai bine îl cunoaște. Și cu cât îl va cunoaște mai bine, cu atât se va apropia mai mult de el și-l va urma în grația, milostenia și dragostea sa către oameni.

Și pentru asta omul, care vede toată lumina soarelui, lumină care umple întreaga lume, nu trebuie să econdamne și să disprețuiască pe cel superstițios, care în idolul său vede numai o rază din aceasta; pentru asta nu trebuie să disprețuiască nici pe cel credincios, care fiind orb nu mai vede lumina de loc.

Astfel vorbi chinezul, elevul lui Confucius și toți cei din cafenea tătură și nu se mai certară.

Trad. de Iosif Șarvary

CLIP E

*Că azi măntâmpini pe tot locul,
Tu poate mâine-o să mă minți:
Că lasă să-mi visez, o clipă,
Norocu 'n ochii tăi cuminți.*

*Dă-mă mâna albă, ca pe-o floare,
Înfiorat la piept s'o străng
Și 'n seninată, ca un înger,
Să cazî pe brațul meu cel stâng.*

*Să-mi pleci, cu duioșie, capul,
În clarul părului tău blond.
Și 'n șoapta ta mângâitoare
Să-mi culci tot gândul vagabond.*

*În ochii tăi senini și tainici,
Nostalgic, inima să-ți pui;
De drag să plâng și să mă bucur
Ca un copil al nămnii.*

*Și 'n sbor, ca o hirotonire,
Cum ne-o cuprinde-al vieții nimb,
Tu să-mi dai gura fericită
Iar eu să-ți dau sufletu 'n schimb.*

*Iar dacă mâine, pentru altul,
Rămâne-voi pe veci uitat,
Să nu mă nfrângă-o clipă plânsul,
Că te-am iubit cu-adevărat!*
Brăila. P. Dănescu

CANDOAREA

(După Lamartine)

Ah!... mi-era atât de dragă!.. O întâlneam în fiecare zi, dimineața și seara, pe acelaș drum pe care mergeam la cursuri. Parcă o văd... subțire și mlădioasă ca o trestie de mare, c'o rochie vaporoasă ce se lipsea ca o liană de corpul ei, cu forme delicate și fragede, mergând cu pasul acela legănător și plin de grație, ce-mi făcea acuzația că e o barcă ușoară și cochetă, ce în revărsarea zorilor când soarele începe să-și despletească firele de aur, plutește dulceagă pe apa liniștită fără hotar a mării. Imi părea o zână care, răătăcită din ceata spumoasă a jucătoarelor Nereide, venea să cerceteze lumea de pe pământ.

În toată ființa ei, era acea candoare feciorenică cum rar se găsește; avea acea privire ce subjugă și în acelaș timp, naște în om niște fiori ce n'au moarte, iar din orice mișcare a ei, părea că se revarsă în valuri îmbătătoare, mireasma parfumată a crinilor udați de rouă.

Pielita feței, transparentă ca petele florilor de mirt, avea culoarea acea de ceară, caracteristică sângelui nobil. Ochii... ah! ochii; când își ridica pleoapele acelea—ninsoare de erini—cu gene lungi și tremurătoare, luminile ce păreau două safire scaldate de raza duioasă a unui astru; avea în răsfrângerea lor atâta candoare, atâta vrajă în privirea plină de-o curățenie negăitită, că nici zorile albe ale blondelor zile de vară, oricât de gingașe ar fi, n'ar fi putut

cuprinde atâta splendoare imaculată!

Gurița mică, pe care parcă natura încremenise cel mai sublim surâs, cu buzele roșii ca sămânța de narcize, avea o răsfrângere plină de-o dulceață amoroasă ce contrasta ciudat cu paliditatea feței.

„Ea” având acelaș drum cu al meu, când ajungea prin dreptul aleelor umbroase pe unde lumea trecea rar—de câte ori ajungeam pe urma ei, grăbea pasul ca și când s'ar fi temut de cineva.

Ziua, noaptea, pretutindenți vedeam silueta ei de silfidă; mă urmăreau neconștient ochii aceia frumoși, iar fluidul lor magnetic părea că mă arde; imi umpleau simțirea de nespusul dor d'avea măcar odată în brațele mele acea creatură divină, aevea. Adesea imi vene se pe buze să-i spun cât mi-e de dragă, însă când ochii ei cu reflexele acelea de-o candoare îngerească se ridicau spre mine, amuțeam ca înaintea unui altar sacru, în jurul căruia se înalță rugă de mărire și care de atâta sfîntenie câtă cuprinde în ele, graiul ne împietrește...

Într-una din dimineți, când drumul era pustiu—înfrânându-mi acea sfiială, mă apropias de ea și cu dorul în inimă, cu inima pe buze, o strigai „Domnișoară”; ea căută la mine cu ochii aceia mari și dulci în care se contopea magicul reflex al stelelor, iar eu, încurajat de acea suavă privire, mă apropias mai mult și 'i șoptii înfiorat „te iubesc”. În clipa aceea ea grăbi pasul și plecă surâzând.

Soarele nu răsărise. Zămbetul său al zorilor, mistica șoaptă a fluviului ce mărginea aleele de lei, cîriplitul drăgălaș al păsărelelor ce voioase, simțind lumina zilei, își des-teaptă sutul în cântece, strecura în mine ceva din lumea cerească, naștea în mine acel dor al amorezatului d'asî oglindii privirea în ochii fermecați ai iubitei, mă apropias cu gândul și sufletul de acele lumi eterate, unde totul se topește într'o pulbere fină de aur strălucitoare de curățenie. Cum stăteam așa, rătăcind în lumea nevăzutului, zgomotul unui pas ușurel mă făcu să întorc capul și în acelaș timp să tresar. La un pas de drum se găsea ea, mergând a lene. Repede mă apropias de ea, și prinses mâna micuță în ale mele, și în elanul dorului nemărginit îi șoptii cu dulceață: „cât te iubesc... de ai ști!” Ea, surprinsă pe neașteptate, se roși ca un mac de câmp, plecă ochii în jos și tremurătoare ca unda lacului încrețit de vânt șoptii că o adiere: „Mi-ești drag!” În clipa sublimului cuvânt, sîsvorât dintre petalele de rozee ale guriței—cuvânt ce forma fericirea nea, înfiorat și de mireasma plăcută a respirației sale și de căldura ce se află în mânuța ei. Îi strănsei talia de nimfă, și cu patima omului însetat, sărutai gura aceea umedă și caldă în care se concentra toată sublima ambrozie a muzelor din Parnas. Nici cântecul drăgălaș al păsărilor ce se îngână cu aurora, nici florile vrăjite de pulberea soarelui, nici sunetele dulose ale violinelor, nici spumosul vin de Cipru nar fi cuprins atâta nectar, ca sărutarea aceea de iubire în care am simțit fiori nesimțiti, în care mi-am oglindii ochii în albastrul acela dorit!.. Repede se desprinses din brațele mele și când cătai la ea, văzui două lacrimi cristalizate ce încremenise pe obraji ei acum împurpurați. Voind s'o cuprind iar, ea se retrase zicând tristă: „de-ar ști mama că m'a sărutat un băiat!..” „...Dar nu e nimic, am replicat—sărutările sunt florile raiului!..” Și plecă.

În acea seară, o așteptai în acelaș loc; nici n'as fi putut pleca fără s'o mai văd, fără să-i vorbesc. Noaptea începuse ași toarce somnoroasa-i poveste, iar un cântec lin și plin de misteriu, tremura prin frunzele și florile copacilor. Luna, părea că visează și de sub răsletele și dantelatele fășii ale norilor, ce sub clorul ei luceau ca niște grăme-

zi de argint, plutea ca lumina unei poeme mângâitoare. La apariția „dragei mele necunoscută”, pe care n'o știam nici de unde vine, nici unde se duce, inima-mi începu a palpita cu atâta putere, de părea că nu mai are loc în cămăruța strîmtă a pieptului. Mă apropias de ea, și'n cele din urmă după multe stăruințe, o îmblai să stea în iarba fragedă a umbrosului boschet de lilieci de lângă fluviul, pe valurile căruia, aci parcă murea acordul de chitară, aci parcă pornea murmurul pe acelaș ton al unui cântec de leagăn cu care duioasa mamă chiamăsomnul dulce pe pleoapele ostentive de copil. Lilieci parfumați, ningeau sub aripa mângâioasă a vântului, cascădă înfiorată de flori de opal și ametiste. Văpăia bălaie a eternei călătoare, prindea a se juca pe grumazul ei de Paros, pe când stelele părășe iubirei noastre, ne scaldă într'o pulbere de crisalit, scîlpind mai încet și mai rar ca și când ar fi voit să asculte și ele șoaptele noastre omorătoare de dulce.

„Ea” cu ochii mari și adânci perduti pe bolta înstelată, frământa în mâini o floare. Cum ședea în poza aceea contemplativă, sub pulberea de raze, imi părea întruparea plastică a idealului dorit de orice muritor... Scuturat de un lung fier, sub vraja stăpânitoare a nebunei porniri ce clocoțea în vinele mele sufocând orice rațiune, o strănsei cu patimă la piept, o sărutai pe păr, pe ochi, pe gură, pe sân și într'un delir de vorbe iubitoare, o ținui câteva clipe la pieptu-mi arzător...

După acea beție eterică, „ca” se ridică, își potrivii pălăria și fără ca mai înainte eu să-mi dau seama, cu ochii scâlțați în lacrimi imi zise trist de tot un „Adio” ce avea un înțeles tragic — apoi dispăru ca și când nici nu fusese acolo.

În noaptea aceea, nici nu-mi reamintesc ce-am mai făcut, însă a douăzi de dimineață, în prada unei neliniști și plăceri—mă dusei la locul prin care trecea. Necunoscuta mea nu apărui!.. Nu mă dusei la cursuri, toată ziua o așteptai, iar noaptea dormii acolo în penumbră copacilor ce-mi păreau niște drumuri bizantine. Dimineața iarăși nu apărui. Eram disperat. La ora mesei c'un pas leneș trecui iarăși pe acolo. Privirea imi fu atrasă de un grup de oameni ce pescuie din fluviu, cada-vrul unei femei. Mă apropias c'o presimțire vagă ce părea că mă înăbuse. Cadavrul pescuit, era al „ei”. Al aceleia ce-o iubeam și al cărei nume nici cel puțin nu-l știam, ca să pot să-l pronunț în rugile mele. Durerea și nemulțumirea ce-am simțit, e imposibil de descris!.. Candoarea pierdută, a cerut viața!.. Imaginea sfânta ei imagine, veșnic imi stă înaintea, candidă ca atunci când am cunoscut-o...

Sărmana, suflet simțitor, odată ce-și dădu mie acea candoare sublimă, viața nu-i mai rezerva nimic. Era întocmai ca floarea ce fără lumină nu poate să trăiască!..

Mereu am plâns-o, pretutindenți n'am urmărit ochii aceia candidi, iar în rugile mele mă rugam pentru sufletul ei sfânt, ce odată cu curăție, și-a dat și viața!.. Sublimă simțire!..
Marie Vasilescu

Gara Cămpina.

În numărul viitor

„UNIVERSUL LITERAR”
va începe publicarea unui

NOU ROMAN

de cel mai palpitant interes, atât prin forma lui literară cât și prin acțiunea lui dramatică.

ARTIȘTI NOȘTRI

D-L PETRU STURZA

D-l Petru Sturza, distinsul artist al Teatrului Național din București, cu al cărui portret ilustrăm azi galeria artiștilor noștri, este prea cunoscut pentru ca să mai aibă nevoie de dezvoltările ziarelor.

De atâția ani de zile de când face splendide creațiuni pe prima noastră scenă, d-l Sturza și-a creat o situație de mână întâia printre artiștii noștri și publicul găsește totdeauna o adevărată plăcere să vadă pe distinsul artist personificând cu marca putere a talentului său rolurile cele mai de seamă ale repertoriului modern.

P O E T A

*Suflet blând și-ales visează omenirea mai frumoasă,
Se înalță către ceruri, către mândre idealuri...
E poetă... dar poeta e femeie; a vieții valuri
Trist întunecă mînca-i, cu suflare fur-tunosă...*

*Iat-o! Stă privind în zare; fruntea-i albă
se înclină
Ca o floare aplecată de al toamnei grei
flor,
Mîntea-i tunecă departe... și-un surâs așa
usor
A încremenit pe buza-i un surâs blând de
regină...*

*Și visează... Lumea nu e și nimic n'o în-
conjoară
Deapănă a ei gândire după-a genului
scîntec...
E poetă, e aleasă... dar poeta e femeie...
... Un sâncit, un plâns de-odată, o deș-teaptă, o 'nștoară...*

*Albe brațisoare calde se ridică 'n leagăn
sus...
E copilul, copilășul, dragul ei odor îndul-
Idealul, poezia, dorul sfînt și-asa slăvit
E la sânu-i; blînd privește cu ochi vii,
cu gândul dus...*

*O, acum e iar a tîmei, și 'ntruparea ei
concretă
Este pruncu ce atîntă cu dulci cânturi
la-al ei să
Ode, imnuri și balade mai pe jos acum
rămân
E femeie, este mamă—cea mai gingașe
poetă
Gabrielle I. Anastasiu-Vuculescu*

Ilustrația noastră colorată

Marele dezastru din Brăila

Cititorii noștri cunosc din «Universul» toate amănunțele groaznicului incendiu ce a distrus, în ziua de Paști, în Brăila, pe calea regulă, opt proprietăți în care erau instalate douăzeci de prăvălii și locuințele a zeci de familii.

Ilustrația în culori din prima pagină a numărului nostru de azi reprezintă un moment al groaznicului dezastru, după fotografiile luate la fața locului.

SFATURI CASNICE

Cum se face cerneala pentru grăd-nari.

Ca să scrii pe zinc și să-ți faci etichete pentru plante și pomi, disolvă o parte de cupru (aramă) în zece părți acid azotic (apă tare) și adaugă zece părți apă.

Cerneala aceasta nu se șterge de ploii, nici nu se decolorează de soare.

INSURAT.

ROMAN DE
CARMEN SYLVA

— URMARE SI SFARSIT —

6 Februarie.

Am adus un piano în atelier și des-
cifrez multe partituri. Muzicanții vin
să-mi cânte arile lor de operă. Seara
primim mult; adesea oamenii foarte
însemnați. Nevastă-mea e străluc-
toare, ține piept tuturor bărbaților
și cucerește labândă după labândă.
Se vine bucuros în salonul nostru;
Nora și ea, trăim în pace, nici o dată
vre-un cuvânt de amărăciune: nici
furtună, nici dragălaşii.

Viata nu ne este deci minciună și
ne simțim și unul și altul liberi.

Biarista, 8 Noembrie.

E trist de alertat totdeauna după
sănătate fără a o putea ajunge.

Există aci o mănăstire de pen-
tente.

Câteva și-au construit, alături cu
clădirea principală, bondee de temă
în câmpia steapă, și locuiesc în a-
cele celula. Ele umbra în vestiminte
de lână albă, cu o glugă sub care
este cu neputință de reținut cea
mai mică trăsătură a fețelor lor. Nu
pronunță nici odată vreun cuvânt.
Inima începu să-mi bată nebună,
la gândul că Lavinia s'ar fi putut
ascunde aci, că nu'aj putea găsi
în fața ei, și aceasta, fără veste. Po-
ate că a voit numai să mă facă să cred
în moartea ei, și ispășește aci, ca o
umbră scăpată din lumea calată?
Și eu m'aj găsi în fața ei, eu, sâr-
man penitent și ea, care mi-am ră-
coolit propria egzistență și cea a fiin-
ței care mi-era incredintată, cu care
mi-am ucis copilul! Nimeni nu ne-ar
mai despărți, nimic decât acea sub-
țire stoffă care oprește privirea.

Fui silit să mă depărtez repede,
amețit. Dacă viața mea cu Nora de-
vine cu neputință de îndurat și nu
mă simt încă în stare a mă sinucide,
m'aj putea face trappist. Ce gânduri
nehune trec printr'un creier bolnav!
Eroica mea Lavinia n'ar fi ezitat un
moment în fața sinuciderii de cât
să-si ascundă aci în mod laș e-
xistența. Ea, suflatul acela de artist,
înmormântat în desertul acesta de
nisp, în această tăcere și nemisca-
re... niciodată!

Sunt sfătuit să-mi petrec toate er-
nile la sud. Dumnezeu știe de ce
boală sufăr! Eu nu întreb.

Sorento, 4 Februarie.

Am voit cu orice preț să viu aci.
Nora a consimțit nu mai de cât. Văd
însă că m'am prea încrezut în forțele
mele. Vechea neliniște se desteaptă.
Nevastă-mea, pururea inteligentă,
propune Algerul și o frumoasă călă-
torie de întoarcere prin Spania. Ea
sustine că asî suporta foarte bine a-
boseli. Herman ne va însoți.

Paris, 25 Iunie.

Algerul și Spania sunt departe în
urma noastră. Mă simt mai bine în
vecinătatea acestui scump mormânt.
Ne-am reluat obiceiurile, dar văd că
puterile îmi slăbesc. E aproape o sen-
zație binefăcătoare, ca o mare odih-
nă, după mari oboseli: o biată pa-
săre rălăcită, cu aripile rupte, căreia
i se dă un cuib moale, pentru ca să
fie mai puțin tristă.

Herman, prin scumpa lui prezență,
ne-a făcut o adevărată bucurie din
această călătorie care putea să fie un
chin.

El e mare admirator al inteligenței
nevastei mele și ascultam tăcut con-
vorburile lor însuflețite.

De câte ori nu mi-a reproșat mâr-
nirea mea exacerată de a nu avea
conștiință: o nevăstă atât de deosebită
este o comedie; ce nevoe ai de alt-
ceva? Îi lăsam surzând să spună,
ca un călător care s'ar singur pe un
ghetar și căruia cineva de jos, îi strigă
drumul ce trebuie să țină. La în-
ceput, Nora se temea de sigur că i-as
face destăinuirii; nu ne lăsa niciodată
singuri. În curând însă s'a lini-
știt, fără să fi schimbat o vorbă de-

pre aceasta. Nu ne spuneam nici o-
dată nimic intim, nimic care să nu
fi putut fi spus într'un salon.

Călătoria ne-a fost deci foarte plă-
cută. Herman mă privea câteodată
neliniștit crezându-mă gelos, dar și
ei se potoli repede și redeveni genți-
lul companion care într'adevăr și este.
Acel cari ne-ar fi întâlnit, ne-ar fi
crezut foarte fericiți, dacă n'ar fi
fost mizerabile mea sănătate, pe ca-
re trebuie să o târâsc cu mine și care
mă reduce în stare de umbră, de ca-
valer al Tristei-Figuri.

Haxiroden, 26 Iulie

Nebuniile fratelui meu ne-au silit
să ne întoarcem aci pentru câțiva
timp, spre a readuce ordinea. Mama
a fost spăimântată când m'a văzut;
a făcut cele mai aspre imputări No-
rei de a mă fi lăsat să ajung în sta-
rea aceasta.

— Cu spetele încovoiate! Cu părul
cărunt! Și ochii aceștia mari, tâm-
pile adâncite! Și mersul acesta! Ce
ai făcut pasul tău elastic? Te târâști
ca un biet bolnav!

Am auzit-o spunând fratelui meu:

— Numai dacă n'ar mai vrea să
surză! Nu pot suferi aceasta, surză-
sul cu privirea aceea întristată! Pare
mai spăimântător de slab. E groaz-
nic! Trebuie lăsat să moară, bietul
meu băiat? Nu e oare nici doctor
nici doctorie care să-l vindece?

Băta mamă! Nu mă știam atât de
schimbat, i-aj fi scutit mârâirea de
a mă vedea.

27 Iulie.

Ce nopți prețioase în scumpul meu
atelier! Cânt ceasuri întregi cu fe-
restra deschisă, pentru a lăsa să
întra aerul parfumat. Am pus pe
piano portretul Lavinei și fotografia
pe care i-aj făcut-o admiratorul după
moarte. Cânt mereu, până ce un fel
de tropoeală mă cuprinde și adorm
pe divan. Fotografia aceasta mi-o a-
mintește așa cum am văzut-o atât de
des la Sorento, în nopțile în care o
vegheam, ascultându-i suflul foarte
slab și temându-mă mereu să nu se
oprească. — „Ai fost un sfânt, Jan-
nino” — Disperarea, neliniștea mă
cuprind tarăși, și mă arunc jos, țin-
ându-mi capul în mâini pentru a
nu-l lăsa să pleznească. Numai de
n'aj nebuni! Ar fi ultimul grad al
mizeriei! Voiața totuși trebuie să a-
junge pentru a păstra sănătatea spi-
ritului. Nu se poate face noaptea în
mine, sau va fi moartea.

Haxiroden, 4 August.

Încă câte-va zile penibile de petrecut
aci și ne vom relua viața rălăcitoa-
re în afară de neapusele plăciseși ce
regășesc aci, e în sentiment de o-
dihnă și de dulceață de a te găsi sub
acoperișul tău. Parcul, pădurea sunt
splendide și sub cel mai mic vânt
murmură ca în timpul furtunoaselor
mele tinereți. În care arborii aceștia
centenari mă linteșeau cu melodile
lor dulci, repetându-mi că eram un
geniu, că voi ajunge la tot, că n'a-
veam de cât să vese. Totul îmi pă-
rea ușor, nu înțelegeam cum se pot
spune cuvintele: cu neputință; ele
nu existau pentru mine. Da, dimi-
neata a fost frumoasă, vasul foarte
strălucitor împodobit. Fortuna însă
a fost mai puternică ca mine; m'a a-
runcat la țarm, și stau în port ca o
ruină inutilă, care inspiră mila Lu-
mea aproape a uitat că pronunțeam a
fi un mare artist.

Peste trei zile plec de aci, și nu mă
voiu mai întoarce viu. Bătrânii mei
copaci vor murmura de-asupra si-
erului meu. Dacă ar fi ca franzele
acestei toamne să-mi acopere mor-
mântul! Nare să fie așa! Mama
face Noiei viața de neasferit. Din
pricina ei trebuie să mă exitez pentru
totdeauna din țara mea. Nu pot pro-
pune Noiei să rămânem. Nu se plă-
nește de nimic, dar văd că nu mai
poate. Nare să suferă nici măcar o

oră din pricina mea; voi învăța de
la ea seninătatea; e mai puțin greă
de cât s'ar crede; nu e de cât ches-
tie de obicei. E mai ușor de părul
vesel de cât trist; trebuie pentru a-
ceasta, nu multă voință, dar o mare
indiferență, o perfectă desinteresare
de sine și de lume; e nu mai dori
nimic, a nu mai spera nimic, ca în
mormânt. Or, nu se pun flori pe
morminte pentru ca să pară mai su-
răzătoare? Plec cu această fermă
hotărâre, și nu acum nimeni și ni-
mic care să-mi poată clinti voința.

Frate-meu s'a crezut azi în drept
de a-mi face o scenă melodramatică,
pentru că i s'a dat un consiliu judi-
ciar. Îmi venea să râd, atât îmi pă-
rea lucrul de glumeț. Mă năpădi cu
ur maldăr de declamații pretinse
violente pe care le ascultai tot atât
de rece cum se ascultă o apă care
curge, cu toată gălăgia ei. Desenați
în timpul acesta un clown slab dând
un han unei paete, mai slabă de cât
dânsul: cel dențău cu un tricou
rupt, a doua cu pantofii găuriți, cu
rochia adrențăuită. Era o scenă de un
comic amar.

— Ai sfârșit? zisei în cele din ur-
mă cu un ton atât de calm în cât E-
duard mă privi încrămenit. Te-ai fi
putut scuti de atâtea oboseală. Fap-
tul e irevocabil, și ai înmăuia o
stâncă mai ușor de cât pe mine.

— Dar... Hans, cum te-ai schim-
bat!

— Am descoperit că eram prea
răbdător.

— Răbdător ca un stâlp! strigă E-
duard scos din fire.

Copiii lui pun castelul cu susu'n jos
și totuși îi măgulesc ca și când ar fi
viitorii stăpâni.

— Trebuie să mărturisești Nora,
zicea azi cumnata-mea, că ți-ai dre-
sat bine bărbatul. În fiecare zi ob-
țin câte mai puțin dela Eduard,
Hans pare că nu mai respiră de cât
prin tine. Nu-mi închipuiam că te
iubește atât. Sunteți însă perechi-
cea mai ciudată pe lume! Îți face
curte ca un amoret, și tu trăiești ca
o regină. Care ți-e secretul?

— L'am studiat și nu m'am ocupat
niciodată de el și de fericirea lui.

— Trebuie studiu pentru aceasta?
— Firește. Fără muncă, nu ai ni-
mic pe lumea aceasta.

Îaș cu noi aere timide ca și când
nu ne-ar înțelege. Calmul și indife-
rența mea, mai cu seamă, sunt pen-
tru el lucruri atât de noi, în cât îi
zâpăcește. Ce m'ar mai putea emo-
ționa și clătina încă? A totuși, sen-
tul pe care ședea Lavinia în mâ-
năstirea din Sorento, mi-a smuls la-
crămi ferbinți, când l'am revăzut în
acelasi loc!

Paris, 10 Noembrie

Dacă s'ar putea, cu privire la nis-
te modesti indivizi ca noi, să se vor-
bească de eroism, aș spune că dove-
dim noi în stărbările noastre puterni-
ce de a ne suporta unul pe altul.
Nora pare aproape veselă și mă si-
leac a mă strica vesela salonului.
Tânuiesc dorul de țară: dar Nora nu
mai vrea să audă de Haxiroden;
zice că nu-l poate suferi nici amin-
țirea.

Aceasta numai din pricina că i e
teamă de familia mea care-i este
antipatică. Pentru că i-am sfărâmat
viata, nu mă simt în drept a o sili
să-mi sacrifice existența, în aparență
destul de calmă, ce a știut să-si re-
facă. Iarna aceasta vom sta aci.
Trăiesc mult timp în atelierul meu,
singurul loc în care sunt stăpân pe
mine, unde mă pot întinde când su-
fer prea mult, fără ca ochi pătrun-
zători să mă chestioneze. Lucrez în
secret, am făcut versuri, am scris
muzică, am aruncat pe hârtie cuge-
tări, încercări de roman. Găsesc un
fel de odihnă. Valul puternic al fa-
cultății creatoare a fost la mine o-
prit brusc și îndreptat în altă direc-
ție; câte odată însă, un șivoiș sub-
țire străbate stăvilarele și țărăște
cu el o parte din durerea mea. Avoi,

nu mai sufer și recad într'o bime-lă
cătoare inerție.

Haxiroden, 12 Septembrie 18...

Șapte ani mai târziu

Uleiul din lampă scade. M'am în-
tors în patrie ca să mor. Mama șade
la o moșie pe care i-am dat-o, pen-
tru ca prezența ei să nu mă strice
viata Noiei mai cu seamă când voi
fi mort și când ea va deveni proprie-
tară aci. Am luat alte dispoziții cu
privire la frații mei.

Nimeni nu va ști gravitatea stărei
mele, căci nu vreau să văd pe ni-
meni. Nora îmi ajunge.

Ea este în aceeași stare de spirit,
tot atât de dispusă, interesându-se
de tot. Îmi citește, ceasuri întregi,
cât stați întins pe divanul din ate-
lier. Doamne! Ce dulce e să mori!
Nici nu mai sufer, slăbesc puțin câte
puțin. Nora îmi e o tovarășe credin-
cioasă; nu mă pot lipsi de dânsa.

Nu vorîm nici odată de trecut;
pare că n'a existat niciodată, s'ar
zice că nici odată nenorocirea nu pe-a
sfărâmat și strivit sub greutatea ei.
Trecutul acesta îl plătesc cu viața,
dar e drept. Nu murmur, murmur-
numai de a fi avut energia de a mă
ridica deasupra mea însuși, și luând
nou forțe din crearea a noui opere,
să devin om nou.

Ias tristețele mele încercări lui Her-
man; poate că ei va găsi vreo plă-
cere, sau va suferi că n'am putut
face mai mult? Am luat de la înce-
put rău ghemul vieții mele și m'am
trudit în zadar să-l descurc. Să nu
fiu plâna. Totul e bine; hupta e sfâr-
șită, suferința stinsă; calmul și de-
votamentul locuiesc singuri zidurile
acestea între cari altădată mă sbă-
team ca un nebun. Pleoapele îmi
sunt grele, mâna mi se moae. Fără
aguduire, mă las să alunec încet în
suprema odihnă.

O DULCE REVERIE

Mămico dragă,

Acum, când fortuna a trecut și eu
din razele strălucitoare ale soarelui
meu iubii atât m'am încălzit, nici gân-
direa, nici simțirea nu'mi dau răgaz
să tac, fără a'ți spune dums și neîn-
cetă atât cât te iubesc.

Atât cât pământul va sta sub soare
și atât cât luna ne va lumina calea,
(tu, mămico dragă, să taci, și doar
numai torcând din caorul dragostei
mele, s'o depent îndelung și n'afârșit
într'un ghem de aur s'ălnuț, ca de
acolo de sus, de sus, de sus,

Din locul Tronului ceresc.

Să spui la toată lumea atât cât te iubesc
6 Martie. Tag.

CUGETARI

Din ale d-lui G. A. Tacid

Cu cât suntem datori să opunem
cea mai energică împotrivire gându-
rilor și rețelor porniri, cu atât mai
mult trebuie să ne resemăm și să ne
supunem asprimei reclamată de inde-
plinirea celor bune și de folos.

Gradul de educație al unui popor
se desemnează și se poate vedea pe
stradă, iar acela al moralității lui se
poate afla și vedea din desbaterile cari
se produc oimăntea diferitelor instanțe
judecătorești.

Dacă se recunoaște că femeia este
cea mai frumoasă podoabă a naturii,
nu este mai puțin adevărat că tot
printr'însa bărbatul capătă strălucirea
celor mai frumoase și înalte sentu-
mente.

Dacă natura prin întocmirea ei îm-
pune și obține tributul diverselor pro-
duseri, tot ea se însărcinează cu de-
cărăcările defectiunilor produse de ea
însăși.

Manifestările dezordinelor morale și
materiale ale unui popor isvorăsc din
îmorălitățile conducătorilor lui. pre-
cvin din aceasta decurge absoluta lor
insuficiență.

GLAIELE DIN POPOR

TIGANUL CU COJOC

Cică într-o iarnă, un țigan, nu știu de unde căpătase un cojoc. Și țiganul acela se fudulia cu el, nevoe mare. Tot își zicea țiganul: „Ori unde să mă duc eu, să mă vadă toată lumea că am cojoc? La primărie să mă duc, primarul e mai îmbrăcat ca mine. La biserică să mă duc, azi e Luni și până Duminică e mult. Cojocul poate se învecheste până amândoi. Ia, am să mă duc pe desară la crăsmă; acolo se strânge aproape tot satul și cum o să se mai mire toți de mine! Eu voinic, cojocul nou și bun, m'a văzut Dumnezeu în astă iarnă!”

Când se inseră, țiganul și-a întins la crăsmă îmbrăcat în cojoc. Din trebură să știți d-v, că în satul țiganului nu era crăsmă. Crăsmă era în satul de alături. Dar ori cât de departe ar fi fost, țiganul tot se ducea. Doar e lucru știut: când țiganul vrea să-și arate artina, Dumnezeu păzeste; nu te poți așeza de-a curmezișul în calea lui. Și cum spun, plecă la crăsmă. Ajungând înăuntru vede așezată vreo doi-trei gospodari la masă și curtea. Unul din ei, era îmbrăcat cu alb, hățut în flutări albi și galbeni, căci de în crăsmă era cald, și gospodarul nostru se desbrăcase de surman. Țiganul cum îl zărește, și și năznoște prin gând: „Ori România e ul acela, n'o schimbă ilicul lui cu cojocul meu? Cojoc, cojoc, da' tot îl mișcă mândru ilicul, îi și auzi, îi și argintat. Acela nu miroase a duhoare de oase, ca cojocul meu!” Că-o fi fost, cum o fi înțeles țiganul treaba, da' cojocul pe ilic. Afară era ger de crapau jennelile și zăăle corbului. Aciu țiganul vrea să plece acasă. Își zicea: „Când m'o vedea tătăcuța mea, îmbrăcat așa, ce o să mă mă simte și o să mă des-mende! Nici odănu nu m'a văzut ea, așa împuchitat și siropit cu aur și argint!” Plecă țiganul.

Afară frig, frig și țiganul strângea din umeri și sufla în mână de credeală că-i poartea ochii. Măna țiganul repede spre casă, ba o luase și la reșepior. Iese din sat, merge o bucată de drum, dar până la satul în care avea casă, mai avea o bucată bună de mers. Frig, ger, țiganul fugă, fugă... I se părea acum că drumul se mai lungise.

„Ce dracu, zice el, nu mai ajung? Nici cocos nu cămă, nici căne nu bate!” Dar țiganul ca să se mai mângăie, de-odată face: „Cucurii-gu!” — A, bine maimo, că m'ama apropiat de sat! Mai face 2-3 pași și începe să latre ca un câine: „Ham, ham, ham!”

Începe am săjura și în sat, bogdaproste! Mai face 2-3 pași și începe: „Scârț! — cum ar face ușa — bogdaproste prea slăbită! Măică Păreană, e am apune acasă!” Și cum zice: „scârț, se și asvârlă în troiara, închizându-și ochii pe pârte pe lăță acasă să doarmă... somnul înghețului pe secol...” Auzită și scriă de: Văduvra Poină.

DIU HAZUL ALTORA

Viteșug de pungaș

La judecătoria: **Judecătorul** (către pungaș). — Ai putea să mi spui de ce furi de obicei numai de pe la cuscanoale bătrâne și nemăritate? **Pungașul**. — Păi, să vezi, d-le judecător, cucanoale astea bătrâne și nemăritate nu prea reclame. **Judecătorul**. — De ce nu restamă? **Pungașul**. — Pentru că la judecată d-v, le întrebați de vârstă.

Casă de Sănătate

SPECIALA FEMELI BOALE DE FEMEII SUB-DIRECȚIA Doctorului I. KIRIAC Chirurg primar, șeful serv. de gynecologie și spitalelor din Sibiu. SECȚIUNEA SEPARATA pentru BARBAȚI (hemoroidale, hernii, amoni, calculi vesicali, stricturi uretrale, etc.) Strada Sf. Monica 3, în fața Teatrului Național — TELEFON 246

MODE

Ultimele modele din străinătate vinde cu prețuri stabilite SABINA Str. Lipsucei 72 „etaj” (codul „Kungă Papayab”) Pentru mai multe se lucrează și se vând modele Profesora unei pălării Lei 4. În provincie se trimite contra mandat.

VOPSEA de PAR RAPID

Garantat absolut nevătămătoare, vopsește imediat părul cărunt sau alb, în negru, în brun, castaniu sau blond într'un mod ușor de perfect și de durabil, în cât nu se cunoaște de loc că părul este vopsit. Intrebuintarea este simplă și mai ușoară ca la orice altă vopsea de păr. Lei 2.50 la drogerii și farmacii.

1 LEU

Qualitate pentru cost de 1 leu sau scoaterea unui dinte fără durere, la Policlinica

TAMADUIREA

5. — CALEA RAHOVEI, — Discret prin Bibescu-Vodă, 1 Se vinde, natural, repede, fără durere de puțină, omnișim, sifilis, boala limesu și de semel Epălanț, prazemite, vacință, Injecțiuni cu mercur, sublimat, ERICTION GONG, ARSENIC s.a. Se aplică tratamentul oricărui dinte se scol, se curăță, se plombează, se pun Eliberează certificate medicale Deschis până la orele 10 seara Corespondează cu provincia

En interesul oricărui familie

Sanatatea Viața Fericită. Este comar pentru oricărui casă. Piese curate, număr conține 32 pagini mari, bogat ilustrate. Număr de probă gratis la cerere. — Abonamentul anual 6 Lei. — Redacția și Administrația, Revista „Sanatatea” Str. Triumfală, 9 București. Notăți bine adresa! 2468

NIGRENA. Dureri de cap, de dinți, nevralgii, dureri reumatice, vindecă sigur. Pastilele Nevralgice Jurist, aprobate de Consiliul sanitar. 250 b. drogerii și farmacii

UN OBRAZ CURAT SI FRUMOS

sa obtine prin intrebuintarea cremelor și pudrei FLORA preparate de Al. Roșca farmacist, furnizor al Curții Regale. Pudra «FLORA» fără bismut mărește efectele uimitoare ale cremelor «FLORA». Crema lei 1,50. Pudra «FLORA» lei 2. Săpun Flora lei 1,25. Pomadă de păr «Flora» nelătmă pentru îngrijirea rațională și igienică a părului, lei 2,50. Capitojen «Flora» (apă de păr) sticla mare lei 3,25, mică 2,50. Pasta de dinți «Bucol» lei 1. Apa de gură «Bucol» lei 1.50. Lapte de crin «Flora» pentru înfrumusețarea tenului lei 2. Săpun de lapte de crin «Flora» lei 1,35. La nemulțumire se restituie imediat costul.

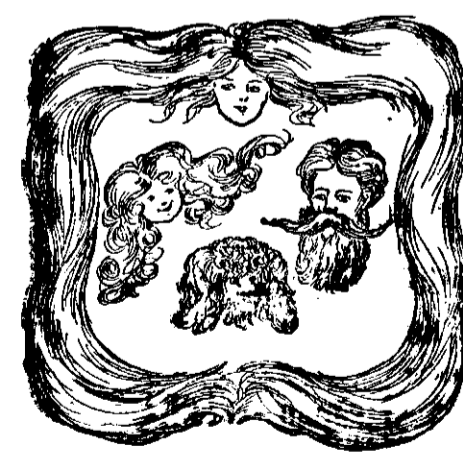
E. A. Pucher & Co.

B-dul Elisabe'a 15 (sub hotel Princiari) B-dul Victoriei 148 (vis-a-vis de pișcul Știrbay) BUCUREȘTI CELE MAI MARI ȘI VECHI MAGAZINE

Bicicleta completa Lei 110 — Bicicleta cu roata liberă Lei 120. Bicicleta ori-ce marca germană Lei 160 — Anvelopa Continental 8,50 Camera 5,— Lanțuri bucate 4,— Pedale 4,— Șoa de piele 5,50 Pompă de picior 2,20 Lampă de acetylina 3,75 Clopot 1 — Spăță cu scapă 10 — Manere perechea 10 — Chei franceze de la 20 bani până la 120 Ghidon ori-ce formă lei 5.50 Tot felul de accesorii mai estin ca ori unde. Cereți catalogul ilustrat gratis și franco.

BOMBANE ORIENTALE. Parfumează admirabil și distrag ori-ce miros urât al gurii. Căută 50 banii la drogerii și farmacii. A se observa marca: «Semiluna cu stea»

LEI 1000 RASPLATA PENTRU PLESUȘI ȘI SPANI

O barbă elegantă și creșterea părului se obține în 8 zile prin intrebuintarea balsamului „CARA”. Acest balsam face să crească părul și barba la ori-ce plesuși precum și persoanelor ce le crește părul rar. „CARA” este cel mai bun produs al știintelor moderne pe acest teren și e recunoscut ca unicul balsam care poate într'adevăr să provoace o creștere a părului, chiar la bătrâni. De aceea balsamul de păr „CARA” este intrebuintat în întreaga lume de toți domni tineri și bătrâni precum și de doamne. „CARA” provoacă regenerarea papililor capilare numai după puține zile de intrebuintare și poate să se obțină o bogată creștere de păr. Nevătămarea se garantează? Dacă nu e așa plătim:

LEI 1000 BANI GHEAȚA

Intrebuintarea produsului precum și persoanelor cu păr rar care au intrebuintat „CARA” fără efect timp de 4 săptămâni. Suntem singura casă care dăm asemenea garanție. D. Josef Silhavy, scrie: Onorată Doamnă! În prieten al meu vătămă în 3 săptămâni o frumoasă barbă prin balsamul D-voastră, vă rog să-mi trimiteți și mie ramburs un pachet „CARA” de 6 coroane. Cu stimă, Josef Silhavy, Erzsébfalva, Ungaru.

Casa „CARA”, Copenhagen Pentru pachetul trimis „CARA” mulțumesc din inimă. Intrebuintez acum preparatul numai de 12 zile și observ un bun rezultat: părul meu mi cade, ei pare că se face mai puternic și mai gros și nu mi-a crescut puțin în raport cu timpul scurs de când am început a intrebuinta balsamul. Asemenea și creșterea barbei s'a impuțnic fără îndoială. Am intrebuintat o mulțime de remedii pentru păr fără să miel un rezultat; pentru al D-voastră, vă mulțumesc însă din inimă, și voi recomanda în totdeauna acest superb preparat. „CARA” dă părului și barbei o învătășare strălucitoare, cum și undulațiunii, și se trimite contra cost ramburs în întreaga lume, dacă se comandă la casa centrală. Un pachet „CARA” costă LEI 8; două pachete LEI 10.

Cara Haus, Copenhagen V 302, Dänemark. (Scrisorile se franchează cu 25 bani, cărțile poștale cu 10 bani).

Rec'ama e sufletu comerciantului

NOUILE MARI PREMII OFERITE DE ZIARUL „UNIVERSUL“

ABONAȚILOR SĂI, LA TRAGEREA DIN MAIÜ 1911.

O NOUA VILA LA SINAIA

„Villa Theodora“, construită anume pentru tragerea viitoare, pe str. I. C. Brătianu, în poziția cea mai splendidă din localitate.

Un salonaș modern

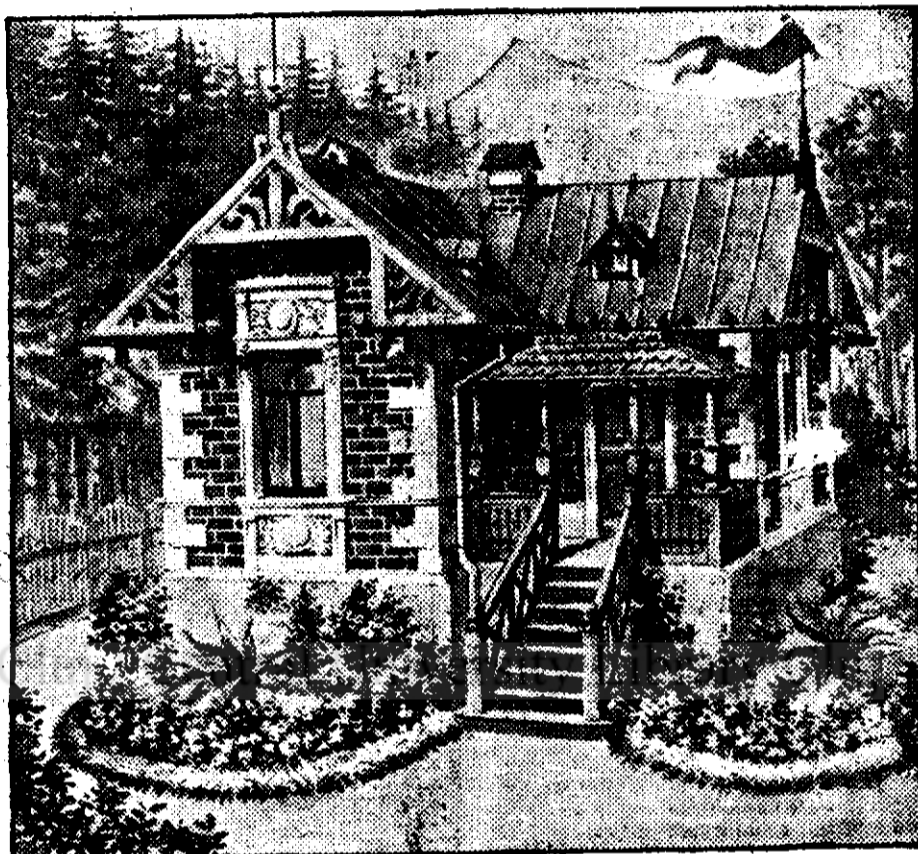
compus din:
1 canapea, 2 fotoliuri,
4 scaune și o masă de
mijloc, foarte elegant,
cumpărat de la fabrica de
mobile de artă, *I. Brezoi*,
calea Rahovei, 50,
unde se găsește în per-
manentă o bogată și a-
leasă expoziție de mobile
de toate genurile.

UN DORMITOR DE BRONZ

de mare valoare, cum-
părat de la *Industria me-
talică „Marcu“*, Bule-
vardul Elisabeta, No. 8.

O garnitură de mobilă

PENTRU INTRARE
compusă din:
1 canapea, 4 scaune, 2
fotoliuri și o masă, cum-
părate de la cunoscutul
magazin de mobile de
trestie și bambu, *Lit-
man*, str. Lipscaii, 3.

Un dormitor de lemn fin

construit în marea fa-
brică de mobile de lemn
Marin V. Ganea, so-
săua *Mihai Bravu*, No.
37 și str. Șerbănică, 10.
Sucursala calea Victoriei,
No. 107.

O scortă românească

și o
bluză (ile) de mătase
de la *Bazarul Național*
calea Victoriei, 110.

UN SALONAȘ de bambu

cumpărat de la cunoscuta
fabrică de mobile în a-
cest gen, *E. A. Pucher*,
calea Victoriei, 148. Su-
cursala Bulevardul Eli-
sabeta, No. 18, la «Co-
meta Haley».

O dormeză, două fotoliuri și un pa avan artistic

lucrate în vechiul atelier de tapiserie *Ioan Niculescu*, str. Câmpineanu, 31

O pendulă de stejar alumat și o tavă argintată
cumpărate de la magazinul de încredere *Schmidt & Stra-
tulat* calea Victoriei No. 53.

O bicicletă, o pușcă de vânatoare și un pistol
automat, cumpărate de la marele magazin de biciclete
și arme *B. D. Zissmann*, calea Victoriei 44.

Un gramofon, o vioară, un flaut și o harmonică
cumpărate de la cunoscutul magazin de muzică *Jean Feder*,
calea Victoriei 54.

1 pendulă de perete și 6 lingurițe de argint
suflate cu aur cumpărate de la cunoscutul magazin
„*Ceasornicaria Colței*“, str. Colței 31

O Splendidă Roehie albă lucrată artistic în ajururi.

O dormeză, 2 fotoliuri și un paravan artistic,
lucrate în vechiul atelier de tapiserie «*Ioan Niculescu*»,
strada Câmpineanu No. 31.

1 ceasornic de aur, cu trei capace, pentru bărbat.

1 brățară de aur 14 kt., cu 3 perle fine.

2 ceasornice de aur pentru doamnă.

1 inel de aur cu rubin, pentru bărbat.

1 pereche de cercei cu diamante și rubine Ca-
puchon, de o
mare valoare.

O frumoasă și prețioasă broșă.

Un inel de aur 14 kt. pecetar pentru bărbat.

6 ceasornice remontoir de argint cu 3 capace

1 ceasornic de metal emailat.

Un binoclu fin.

6 ceasornice remontoir, de metal.

1 elegantă compotieră argintată, de mare valoare

Donă aparate economice de încălzit, inventate
de d. căpi-
tan Castano.

50 cutii de cremă, pudră și săpun „FLORA“

în cutii speciale, făcute anume pentru abonații noștri.

20 plăchete argintate reprezentând fotografiile Regelui
și Reginei, comandate anume
pentru premii.

Toți acei cari se abonează cu începere de azi,
mai primesc gratuit și un volum din **Memoriile
Reginei Carol I.**